

Zpráva o činnosti za období 2013/2014

Centrum
pro lidská práva
a demokratizaci

Centrum pro lidská práva a demokratizaci vzniklo v září 2009 jako nezávislá nezisková instituce zabývající se multidisciplinárním výzkumem lidských práv. Do konce roku 2011 působilo Centrum pod patronací Mezinárodního politologického ústavu Masarykovy univerzity. Od května 2012 je Centrum pro lidská práva a demokratizaci občanským sdružením (IČO: 22610855). Na činnosti Centra se v akademickém roce 2013/2014 podílelo pět členů a 18 stážistů z řad studentů MU.

Členové centra: Lukáš Hoder, Linda Janků, Hubert Smekal, Kateřina Uhlířová, Ladislav Vyhnanek

Stážisté: Veronika Bazalová, Martin Bobák, Helena Bončková, Tereza Doležalová, Martina Grochová, Jan Hejtmánek, Miroslav Knob, Vendula Karásková, Michaela Kotalíková, Jan Lhotský, Monika Mareková, Zuzana Melcrová, Petra Nováčková, Lenka Píčová, Kateřina Studecká, Petr Suchánek, Katarína Šipulová, Johana Vysloužilová

Publikační činnost

A) Publikace Centra

1) Bulletin Aktuální otázky lidských práv

Centrum vydává měsíčně bulletin *Aktuální otázky lidských práv*, který přináší informace a krátké analýzy otázek spojených s lidskými právy, a to ve čtyřech oblastech: Mezinárodní trestní spravedlnost, Evropský systém ochrany lidských práv, Mezinárodní politika, byznys a lidská práva, Česká republika a lidská práva.

V období od září 2013 do srpna 2014 bylo publikováno celkem 11 bulletinů v češtině (čísla 8 až 11/2013, 1 až 7/2014).

2) Czech Republic Human Rights Review

V roce 2013 vydalo Centrum jedno číslo publikace *Czech Republic Human Rights Review*, která prezentuje informace o vývoji lidských práv v ČR a SR za uplynulé období.

B) Publikace členů Centra

- **BONČKOVÁ, Helena.** Věc Avotinš proti Lotyšsku (Uznání a výkon cizího soudního rozhodnutí podle Nařízení Brusel I). *Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2014, roč. XVII, č. 3, s. 163-174. ISSN 1212-2211.
- **BONČKOVÁ, Helena.** Unijní právo v aplikační praxi Nejvyššího soudu: vztah sympatie, antipatie či ambivalence? In STEHLÍK, Václav, HAMULÁK, Ondrej, JIRÁSEK, Jan, BONČKOVÁ, Helena, PETR, Michal. *Unijní právo před českými soudy*. Praha: Leges, 2014. s. 79-115 a 127-131. ISBN 978-80-7502-040-6.
- **BONČKOVÁ, Helena.** K důvodům zahájení řízení o předběžné otázce aneb nahlédnutí pod pokličku procesu podání a zodpovězení první předběžné otázky Nejvyššího soudu. In STEHLÍK, Václav, HAMULÁK, Ondrej. *Vybrané otázky aplikace práva EU na národní úrovni*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. s. 33-45. ISBN 978-80-87382-51-6.

- **BONČKOVÁ, Helena.** Věc Maskhadova a další proti Rusku. *Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, XVI, č. 6. ISSN 1212-2211.
- **BONČKOVÁ, Helena.** Věc Nada proti Švýcarsku (Protiteroristické sankce Rady bezpečnosti a ochrana lidských práv). *Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva*, Praha: ASPI., Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, roč. XVI., č. 3, s. 199-213. ISSN 1212-2211.
- **DUFEK, Pavel a Hubert SMEKAL et al.** Lidská práva v mezinárodních vztazích. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
- **HAVELKA, Libor, Alžbeta KONDELOVÁ, Aleš PAVEL a Katarína ŠIPULOVÁ.** Aplikace práva EU v rozhodovací praxi českých civilních soudů v letech 2009-2011. Evropský justiční prostor: vybrané problémy v rozhodovací praxi českých civilních soudů (třetí část). *Právní rozhledy*, Nakladatelství C.H. Beck, 2014, roč. 22, č. 10, s. 370-380. ISSN 1210-6410.
- **HAVELKA, Libor, Alžbeta KONDELOVÁ, Aleš PAVEL a Katarína ŠIPULOVÁ.** Aplikace práva EU v rozhodovací praxi českých civilních soudů v letech 2009-2011. Základní zásady aplikace unijního práva v praxi českých soudů (první část). *Právní rozhledy*, Nakladatelství C.H. Beck, 2014, roč. 2014, č. 6. ISSN 1210-6410.
- **HAVELKA, Libor, Alžbeta KONDELOVÁ, Aleš PAVEL a Katarína ŠIPULOVÁ.** Aplikace práva EU v rozhodovací praxi českých civilních soudů v letech 2009-2011. Spotřebitelské právo v rozhodovací praxi českých soudů (2. část). *Právní rozhledy*, Nakladatelství C.H. Beck, 2014, roč. 22, 8/2014, s. 295-303. ISSN 1210-6410.
- **HERMANOVÁ, Veronika a Hubert SMEKAL.** Implementation of the UN Guiding Principles: The Case of the Czech Republic. In: CARRASCO, Carmen Márquez (Ed.). Spain and the Implementation of the UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Barcelona: Huygens, 2014.
- **HODER, Lukáš.** Sabahi, Borzu. Certainty in Recovery of Damages for Losses to New or Incomplete Businesses, In: Borzu Sabahi, Nicholas J. Birch, Ian A. Laird, José Antonio Rivas (eds.): A Revolution in the International Rule of Law, Juris Publishing, USA, 2014.
- **HODER, Lukáš.** Ralls Corporaton vs. CFIUS, Jiné právo, 18. srpna 2014, online (http://jinepravo.blogspot.cz/2014/08/ralls-corporaton-vs-cfius_18.html).
- **JANKŮ, Linda.** Vyloučení osob podezřelých z terorismu z postavení uprchlíka dle čl. 1F c) Úmluvy o právním postavení uprchlíků. *Časopis pro právní vědu a praxi*, Brno: MU, 2014, roč. 2013, č. 4, s. 488-492. ISSN 1210-9126.
- **JANKŮ, Linda.** Vyloučení osob podezřelých z terorismu z postavení uprchlíka: sjednocený výklad Soudního dvora EU a jeho aplikace členskými státy. *Jurisprudence*, 2014, roč. 2014, č. 1. ISSN 1802-3843.
- **JANKŮ, Linda.** Proč a za jakých okolností nemohou být teroristé uprchlíky? *PŘES: čtvrtletník o migraci a lidských právech*, Brno, 2014, č. 33. ISSN 1214-9640.
- **JANKŮ, Linda.** Boj proti obchodu s lidmi a pomoc jeho obětem: skřípající soukolí evropské a české praxe. *PŘES: Čtvrtletník o migraci a lidských právech*, 2013, X., č. 31, s. 7-9. ISSN 1214-9640.
- **LHOTSKÝ, Jan.** The UN Human Rights Treaty Body System – Reform, Strengthening or Postponement? In *Czech Yearbook of Public & Private International Law*. 1. vyd. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2014.
- **SMEKAL, Hubert a ŠIPULOVÁ Katarína.** DH v Czech Republic Six Years Later: On the Power of an International Human Rights Court to Push through Systemic Change. *Netherlands Quarterly of Human Rights*, Antwerpen: Intersentia, 2014, roč. 32, č. 3, s. 288–321.
- **SMEKAL, Hubert.** Pronikání lidských práv do agendy Evropské unie. *Mezinárodní vztahy*, roč. 49, č. 4, s. 81–101.
- **TÝČ, Vladimír, JANKŮ Linda a ŠIPULOVÁ Katarína .** Reservations to Human Rights Treaties: A Case Study on the Practice of Czechoslovakia and Its Successor States. *International Community Law Review*, Brill, 2014, roč. 16, č. 3, s. 371-398. ISSN 1871-9740.

- **TÝČ, Vladimír a JANKŮ Linda.** Výhrady k mezinárodním lidskoprávním smlouvám. In ŠTURMA, Pavel, TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana. *Výklad a aplikace mezinárodních smluv v průběhu času*. 1. vyd. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2014. s. 79-89. ISBN 978-80-87488-15-7.
- **UHLÍŘOVÁ, Kateřina.** *Head of State Immunity in International Law. The Charles Taylor Case before the Special Court for Sierra Leone*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 172 s. ISBN 978-80-210-6717-2.

I Konference a další aktivity

A) Akce uspořádané Centrem

Dne 15. 10. 2013 Centrum uspořádalo mezinárodní seminář na téma “EU Accession to the European Convention on Human Rights: Legal Assessment, Prospects and Pitfalls”, v rámci semináře vystoupili Jürgen Busch z Právnické fakulty Vídeňské univerzity, Petra Bard z Katedry právních studií Středoevropské univerzity, Jana Králová z Oddělení pro právo Evropské unie Ministerstva zahraničních věcí ČR a Lubomír Majerčík, vedoucí analytického oddělení Ústavního soudu ČR.

Dne 5. 12. se uskutečnil diskuzní večer na téma “Understanding the Syrian Conflict”, jehož hostem byl Ibrahim Fayad, syrský občan studující politické vědy na FSS.

Dále se Centrum podílelo na organizaci konference “Lidské práva a občianstvo”, která se uskutečnila 10. 12. 2013 v Bratislavě na FSEV UK, na konferenci vystoupi mimo jiné Prof. Dr. Jaap de Zwaan z University of Rotterdam, TEPSA.

Dne 10. 12. 2013 Centrum pořádalo panelovou diskuzi na téma “Svoboda projevu a politická satira” na právnické fakultě MU.

Centrum se také ujalo organizace národního kola jednoho z nejprestižnějších celosvětových moot courtů zaměřených na mezinárodní právo veřejné - JESSUP, které se konalo dne 21. 2. 2014 na Ústavním soudu ČR

V rámci projektu „Právo do praxe, praxe do práva a ve spolupráci s Právnickou fakultou MU Centrum pořádalo mezinárodní workshop na téma “Human Rights for the Vulnerable”, která se konal dne 3. 6. 2014 na Právnické fakultě MU

B) Aktivní účast členů Centra na konferencích

- **BOBÁK, Martin.** Ochrana proti záznamu v Schengenském informačním systému. In *Cofola 2014*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 663-679, 17 s. ISBN 978-80-210-7211-4.
- **BONČKOVÁ, Helena.** Ústavní soudy ČR a SR a jejich (ne)ochota obrátit se na ESD. In *Národní ústavní systémy a Evropská unie: Harmonický vztah nebo manželství před rozvodem?* Česká společnost pro evropské a srovnávací právo ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy a studentským spolkem Common Law Society, 18. 12. 2014, PrF UK
- **JANKŮ, Linda.** Problematika zdravotního pojištění cizinců. In *Konference Život cizinců v ČR*. 2014.
- **JANKŮ, Linda.** Postavení a ochrana osob bez státního občianství v České republice. In *Pobyt cizinců: vybrané právní problémy II. Vědecký seminář, Kancelář veřejného ochránce práv*. 2014.
- **JANOVSKÝ, Jozef a ŠIPULOVÁ, Katarína .** Political Regimes and International Human Rights Commitments: The Moderation Effect of Treaty’s Control Mechanism. In *Venice Academy of Human Rights - PluriCourts (University of Oslo): Judicial Legitimacy and the Rule of Law (Workshop lead by Philip Alston)*. 2014.
- **SMEKAL, Hubert.** Květen, 2014, Brno: Efektivita mezinárodních lidskoprávních režimů. Konference “Demokratizace a lidská práva”.

- **ŠIPULOVÁ, Katarína, JANOVSÝ, Jozef a SMEKAL, Hubert** . Ideology, Veto Players and International Human Rights Commitments in Post-communist Regimes: Cases of the Czech Republic and Slovakia. Kodaň, *International Courts and Domestic Politics*. 2014.
- **ŠIPULOVÁ, Katarína, HAVELKA, Libor a KONDELOVÁ, Alžbeta** . Judicial Reasoning and Judicial Dialogue: The Application of EU law by National Civil Courts. In *How to Measure the Quality of Judicial Reasoning*. 2014.
- **TÝČ, Vladimír a JANKŮ, Linda**. Výhrady k mezinárodním lidskoprávním smlouvám. In 6. *česko-slovenské mezinárodněprávní symposium*, Česká společnost pro mezinárodní právo. 2013.
- **UHLÍŘOVÁ, Kateřina**. Persons Deprived of Liberty: Internment for Security Reasons. In *International Committee of the Red Cross (ICRC) Meeting, Regional ICRC Delegation Sarajevo, Bosna a Hercegovina*. 2013.
- **UHLÍŘOVÁ, Kateřina**. State Immunity in International Law. In *Utrecht Network Academic Committee Meeting, Centre Culturel Irlandais, Paříž*. 2013.
- **UHLÍŘOVÁ, Kateřina**. Forced Marriage as a Crime against Humanity. In *Women in War and at War Conference - Recent Developments*. Warwick University, 2014.

C) Kurzy vyučované členy Centra

- **JANKŮ Linda**: Prf MU: Právní klinika uprchlického práva, Azylové a migrační právo, International Public Law Moot Court
- **SMEKAL Hubert**: FSS MU: EU Law and European System of Human Rights Protection, Evropská unie a lidská práva, Úvod do studia lidských práv, Judicializace mezinárodní politiky, Ústavní spory u ESD, Klíčové rozsudky ESD a jejich význam pro evropskou integraci, European Union in European Politics since 1989, Europe and Global Politics, Analýza a metody výzkumu evropské politiky
- **ŠIPULOVÁ Katarína**: FSS MU: Transformation of Central and Eastern Europe
- **UHLÍŘOVÁ Kateřina**: Prf MU: Mezinárodní právo veřejné, International Public Law Moot Court, International Law in International Tribunals and Domestic Courts, International Criminal Law, Úvod do evropského a mezinárodního práva, International Law and Human Rights

Přednáškové pobyty

- **SMEKAL Hubert**: Shandong University v Číně (červenec, 4 týdny); Ural Federal University, Jekatěrinburg, Ruská federace (prosinec, 1 týden)
- **UHLÍŘOVÁ Kateřina**: Strengthening legal protection of victims of armed conflicts. Právnícká fakulta univerzity v Sarajevu, Bosna a Hercegovina (vyžádaná přednáška). 2013.

D) Další aktivity členů Centra

Výzkumné projekty

- **BONČKOVÁ Helena** byla v roce 2014 řešitelkou grantového projektu specifického výzkumu rektora Masarykovy univerzity: *Přístupy k účinkům práva EU v judikatuře vrcholných soudů v ČR, Polsku a na Slovensku* (MUNI/A/0943/2013) a v roce 2013 řešitelkou grantového projektu specifického výzkumu rektora Masarykovy univerzity: *Vzájemný dialog vnitrostátních a unijních soudců: předběžné otázky vrcholných soudů v ČR, Polsku a na Slovensku a jejich implementace národní judikaturou* (MUNI/A/0915/2012)
- **HODER Lukáš** pokračuje v práci na grantu financovaném Swiss National Science Foundation pod vedením ženevského Graduate Institute of International and Development Studies. Centrum je tímto zapojeno do výzkumu dopadu mezinárodních dohod o ochraně investic na právní

prostředí jednotlivých zemí, lidská práva a veřejnou správu.

- **JANKŮ Linda** je členkou řešitelského týmu **Standardní grant GAČR (2/2013–12/2016): Mezinárodní lidskoprávní závazky České republiky: trendy, praxe, příčiny a důsledky**. Hlavní řešitel: Prof. V. Týč (GA13-27956S). V roce 2013 (1/2013-12/2013) byla řešitelkou Grantového projektu specifického výzkumu rektora Masarykovy univerzity: *Aplikace vylučující klauzule dle čl. 1F(c) Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků na osoby podezřelé z terorismu*. (MUNI/A/0972/2012).
- **MAREKOVÁ Monika** se na Oxfordské univerzitě podílela na dvou výzkumných projektech programu Oxford Pro Bono Publico: vypracovala část studie Comparative Hate Crime Research Report pro Hungarian Civil Liberties Union a poskytla výzkum pro vytvoření studie Privacy Right in the Digital Age, kterou vydala American Civil Liberties Union. Jako asistentka profesora Oxfordské univerzity Radoslawa Zubka se podílela na výzkumném projektu jednacích ráďů parlamentů ve východní Evropě.
- **SMEKAL Hubert** je iniciátorem projektu a člen řešitelského týmu **Standardní grant GAČR (2/2013–12/2016): Mezinárodní lidskoprávní závazky České republiky: trendy, praxe, příčiny a důsledky**. Hlavní řešitel: Prof. V. Týč (GA13-27956S), a aktivním přispěvovatelem v **Specifický výzkých výzkumech: Aktuální otázky evropské a mezinárodní politiky I. a II.** (MUNI/A/0754/2012 a MUNI/A/0898/).

Členství v orgánech

- **SMEKAL Hubert** je členem Rady vlády pro lidská práva, akademického senátu FSS MU a Fulbright Honorary Ambassador pro FSS MU

Účast na moot courtech

- **DOLEŽALOVÁ Tereza, STUDECKÁ Kateřina a SUCHÁNEK Petr** byli členy týmu Prf MU na Telders International Law Moot Court Competition 2014. Tento tým zvítězil v národním kole a ve finále mezinárodního kola soutěže, které se konalo v Haagu (22.-25. dubna 2014) obsadil celkové 4. místo v konkurenci cca 30 týmů a získal 2. místo za písemné podání tzv. Respondenta. Tým Prf MU byl veden členkami centra **Lindou JANKŮ a Kateřinou UHLÍŘOVOU**.
- **JANKŮ Linda** se podílela na organizaci soutěže Azylový moot court 2014 týkající se uprchlického práva, jejíž ústní kolo se konalo v červnu 2014 na PF UK v Praze pod záštitou UNHCR.
- **MAREKOVÁ Monika** byla soudkyní Philip C. Jessup Internationa Law Moot Court Competition na Oxfordské univerzitě a pomáhala jejímu týmu s přípravou na národní a mezinárodní kolo této soutěže.

I Granty a stipendia

- **BOBÁK Martin** získal stipendia Human Rights Interactive Map (HRIM) a MUNI Law Working Paper Series
- **MAREKOVÁ Monika** získala stipendium programu Oxford Pro Bono Publico z Oxfordské univerzity na absolvování stáže v organizaci Global Rights Compliance